

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Mfv.X.10.012/2020/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
. Stark Marianna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:
. Posta Attila ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:
. Freier József ügyvéd

A per tárgya: kártérítési járadék

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Győri Törvényszék 2.Mf.20.704/2018/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.439/2016/64.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 2.Mf.20.704/2018/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 55.500 (ötvenötezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 1990. augusztus 1-től 2012. március 25-éig állt a felperes alkalmazásában táncari tag munkakörben. Közalkalmazotti jogviszonya felmentéssel szűnt meg.
- [2] Az alperes 2009. május 14-én színpadi táncpróba közben a levegőből rosszul ért földet, és jobb kezére esett.
- [3] A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.M.221/2012/47. számú (a Győri Törvényszék ítélete folytán 2013. szeptember 30-án jogerőre emelkedett) ítéletével kötelezte jelen per felperesét 2.750.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint minden hónap 10. napjáig havi 5.953 forint kártérítési járadék megfizetésére azzal, hogy a 2013. április hónapra járó járadék összege 2.997 forint, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [4] Az alperesnél kialakult végállapotként a vállizület jelentős fokú mozgástér beszűkülése, terhelhetőségének nagyfokú csökkenése, valamint a jobb könyökizület 95 fokos hajlított helyzetben való rögzítése, igen jelentős fokú mozgástér beszűkülése, valamint terhelhetőség csökkenése és a jobb kéz funkciójának kisfokú károsodása maradt vissza. Ezen következmények a perbeli balesettel okozati összefüggésben állnak, annak maradandó következményei. Az alperes egészségi állapota 40 %-os mértékű mozgásszervi károsodásként értékelhető. A maradványállapotok alkalmatlanná teszik az alperest színházi táncos munkakörének betöltésére, továbbá mindazon munkakör ellátására, amely a jobb felkar igénybevételével jár, illetve mindkét felső végtag rendeltetésszerű használatát igényli.
- [5] A balesettel összefüggésbe nem hozhatók az alperes további mozgásszervi megbetegedései: a nyaki és ágyéki gerinc elfajulásos elváltozása, az ágyéki porckorong sérvésedés és a térdizület kezdődő elfajulásos elváltozása.
- [6] Figyelemmel egészségkárosodására, annak jellegére és mértékére az alperes foglalkoztathatósága részmunkaidőben legfeljebb napi 4 órában lehetséges. A természetes okú megbetegedései folytán teljes munkaidőben is foglalkoztatható lehet egyéb munkakörökben. A részmunkaidős foglalkoztatás véleményezése kizárólag az üzemi baleset következménye.
- [7] Az alperes 2010. október 1-jétől baleseti járadékban részülni, amelynek nettó összege 46.850 forint volt. Ez 2016. évben nettó 44.380 forintra, 2017. évben nettó 45.090 forintra, 2018-ban nettó 46.815 forintra módosult. Az alperes 2012. július 24-étől rehabilitációs ellátást kapott havi nettó 35.395 forint összegben, amely ellátás 2015 augusztusától megszűnt. Részmunkaidőben 2013. március 4-étől házastársa, M... Á... alkalmazásában áll táncoktató munkakörben.

A felperes keresete és az alperes viszontkeresete, illetve ellenkérelme

- [8] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy 2017. január 1-jétől kezdődően az alperes részére kártérítési járadék fizetésére nem köteles. Nem vitatta, hogy alperes az üzemi baleset folytán jövedelempótló járadékra vált jogosulttá. Ugyanakkor arra hivatkozott, hogy a munkavállalóval azonos munkakörben dolgozó személyek által elérhető jövedelemhez kell viszonyítani a károsult

részére megállapítható járadékot. Az alperes 48. életévében van, vele azonos munkakörben dolgozó, azonos korú táncosról a felperesnek nincs tudomása, ilyen a színház több évtizedes történetében nem fordult elő. Álláspontja szerint amennyiben az alperes nem szenvedte volna el a balesetet, jelenleg már akkor sem dolgozna táncosként az életkora miatt.

- [9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy 48. éves életkorára tekintettel már nem lenne képes főfoglalkozású táncosként dolgozni, azonban állította, hogy ha nem következik be a munkahelyi balesete, akkor a felperesnél elért átlagkeresetét, sőt ennél valószínűleg többet is megkereshetett volna más munkakörben. A baleset következtében egészségi állapota orvosi bizottság által véleményezett mértéke 60 %, csökkent munkaképességüként elhelyezkedési lehetősége korlátozott, így továbbra is jogosult kártérítési járadékra.
- [10] Az alperes viszontkeresetet is előterjesztett. 2017. évre vonatkozóan havi 35.144 forint, egész évre összesen 421.728 forint, valamint 2018. évre havi 43.206 forint kártérítési járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

- [11] A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.439/2016/64. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 133.978 forint elmaradt jövedelmet, valamint 2018. október 1. és december 31. közötti időben minden hónap 10. napjáig 9.580 forint, míg 2019. január 1. napjától minden hónap 10. napjáig havi 15.533 forint kártérítési járadékot, ezt meghaladóan a bíróság az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte a felperest perköltség viselésére, és kimondta, hogy a kereseti és viszontkereseti illeték az államot terheli.
- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 83. §-ára, valamint a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 174. §-ára, 177.-179. §-ára, 182.-184. §-ában foglaltakra. Hivatkozott továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 75. § (1) bekezdésére, 76. §-ában foglaltakra, valamint a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (továbbiakban: Tbj.) 19. § (2), (3) bekezdésében rögzítettekre. Utalt a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Szja tv.) 8. § (1) bekezdésére és ezen törvény 1. számú melléklete 6.1. pont c) pontjában foglaltakra.
- [13] A bíróságnak abban kellett állást foglalni, hogy a korábban már elbírált balesettel összefüggésben 2017. január 1-től jogosult-e az alperes kártérítési járadékra. E körben azt kellett vizsgálni, hogy a balesettel összefüggésben fennálltak-e alperesnél annak hátrányos következményei, azok akadályozzák-e őt kereső tevékenység folytatásában, illetőleg az alperesnek a balesetből elszenvedett egészségkárosodása miatt van-e elmaradt jövedelme és az milyen mértékű.
- [14] Igazságügyi orvosszakértői vélemény és annak kiegészítése szerint az alperes baleseti sérüléséből fakadó állapota a 2012. évben végzett orvosszakértői vizsgálat óta gyakorlatilag nem változott, ahogyan változatlan állapotot rögzített a 2015. július 3-án az elsőfokú orvosi bizottsága is. A balesettel összefüggésbe nem hozhatók az alperes további mozgásszervi megbetegedései: a nyaki és ágyéki gerinc elfajulásos elváltozása, az ágyéki porckorong sérvesedés és térdízületi kezdődő elfajulásos elváltozás. Ezen megbetegedések nem hozhatók összefüggésbe a balesettel, és nem értékelhetők a baleseti sérülések következményekénti állapotrosszabbodásnak sem.
- [15] A foglalkozás-egészségügyi szakértő által benyújtott szakvélemény értelmében az alperes jelenlegi állapota mellett keresőképes foglalkozás ellátására alkalmas. Az alperesnél megállapított 40 %-os egészségkárosodás mellett a megmaradt 60 %-os egészségi állapot alkalmassá teheti arra, hogy megmaradt munkaképességét felhasználva, keresőképes foglalkozást végezzen. Az alperes színházi táncos munkakörben nem alkalmazható, és alkalmatlan minden olyan tevékenység ellátására, amely

a jobb felső végtag rendeltetésszerű használatát igényli, illetőleg amely mindkét kéz együttes igénybevételét teszi szükségessé. Figyelemmel alperes egészségkárosodására, annak jellegére és mértékére, az alperes foglalkoztathatósága részmunkaidőben legfeljebb napi 4 órában lehetséges.

- [16] Az elmaradt jövedelem meghatározásakor a bíróság az alperes képzettségére is figyelemmel a középiskolai végzettséggel rendelkezők garantált bérminimumának összegéből indult ki.
- [17] A kártérítési összegek meghatározása körében az Mt. 182. §-a rendelkezik az egyes levonandó tételekről. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően számította ki az alperes járandóságát. A felperes 2017.-2018. évre vonatkozóan kifizette alperes részére a korábbi ítéletben megállapított havi 5.953 forint kártérítési járadékot. Erre tekintettel 2017. január hónapjától 2017. szeptember hónapjáig a felperes a különbözet megfizetésére elmaradt jövedelem címén köteles.
- [18] Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, a viszontkeresetnek pedig részben helyt adva kötelezte a felperest 133.978 forint elmaradt jövedelem, valamint 2018. október 1. és december 31. közötti időben 9.580 forint, míg 2019. január 1-től havi 15.533 forint kártérítési járadék megtérítésére, ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.
- [19] A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Törvényszék 2.Mf.20.704/2018/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperes kártérítési járadék fizetési kötelezettségét 2017. január 1-től megszüntette, a viszontkeresetet elutasította. Kötelezte az alperest elsőfokú perköltség fizetésére rögzítve, hogy az illeték az államot terheli.
- [20] Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a Kjt. 83. §-a alapján alkalmazandó munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 174. § (3) bekezdése értelmében a kártérítés módosításának alapjául szolgáló munkabérváltozás mértékének meghatározásánál a károsultat a sérelem bekövetkezésekor foglalkoztató szervezeti egységnél, a károsulttal azonos munkakört betöltő munkavállalóknál ténylegesen megvalósult átlagos éves munkabérváltozás mértéke az irányadó.
- [21] A kártérítési járadék módosításakor tehát a munkáltatónál foglalkoztatott, a károsulttal összehasonlítható helyzetben (munkakörben) lévő közalkalmazottak bérezését kell figyelembe venni, jelen esetben azonban ilyen nem volt a felperesnél. Az alperes kártérítési járadékra való jogosultsága megítélésénél tehát nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a változást (életkor), aminek bekövetkezésével alperesnek számolnia kellett.
- [22] Az elsőfokú bíróság a döntését főként a foglalkozás-egészségügyi szakértő azon megállapítására alapozta, hogy az alperes jelenleg 4 órás részmunkaidőben képes munkavégzésre, mely kizárólag a perbeli baleset következménye. Dr. Sz... M... kitért arra, hogy az alperes olyan munkakörben, amelyben a jobb felső végtag rendeltetésszerű használatára van szükség, illetve mindkét kéz együttes igénybevételére, nem foglalkoztatható, csupán részmunkaidőben, 4 órában. Dr. Sz... M... véleménye azt is tartalmazza, miszerint a természetes kórokú megbetegedések mellett az alperes teljes munkaidőben is végezhetne munkát. Az alperes sem tagadta, hogy a felperes részéről felajánlott munkakörök (például: pénztáros, call-centeres) végzését visszautasította arra hivatkozással, hogy pszichésen megterhelő, illetve stresszes lenne számára. A bírói gyakorlat értelmében elutasítási indoknak minősül, ha a károsult nem fogadja el a munkáltató által felajánlott megfelelő munkakört.
- [23] Az előzőek értelmében a törvényszék akként változtatta meg az elsőfokú bíróság keresettel kapcsolatos határozatát, hogy a felperes kártérítési járadék fizetési kötelezettségét megszüntette, ezzel együtt megváltoztatta az elsőfokú bíróság kártérítési járadék felemelésére vonatkozó viszontkereseti kérelem tárgyában hozott döntését is, miután az nem lehetett megalapozott.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [24] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és új ítélettel a felperes kötelezését kérte 133.978 forint elmaradt jövedelem, valamint 2018. október 1. és december

31. közötti időben, minden hónap 10. napjáig 9.580 forint, 2019. január 1. napjától minden hónap 10. napjáig 15.533 forint kártérítési járadék megfizetésére, perköltség viselés mellett.
- [25] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 174. § (1) bekezdését, 177. § (1) bekezdését, 178. § (1) bekezdését, 179. § (1) bekezdését, 182. §, 183. § (1) bekezdését, 184. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 75. § (1) bekezdését és 76. §-át.
- [26] Az alperes felülvizsgálati kérelmében részletesen rögzítette az alapul szolgáló tényállást.
- [27] Jogi érvelésként előadta, hogy jogszabálysértő a jogerős ítéletnek az a megállapítása, miszerint nem fogadta el a munkáltató által felajánlott megfelelő munkakört.
- [28] A felperes csak pénztáros munkát helyezett kilátásba, call-centeres, vagy egyéb felajánlás részéről nem történt. A pénztáros munkakör nem megfelelő több szempontból. Ez alapvetően adminisztratív jellegű munkavégzést igényel, amelyhez mindkét kéz együttes használata szükséges. A munkakör ellátásához szakmai ismeretek, számítógépes tudás szükségesek, amelyekkel az alperes nem rendelkezik.
- [29]. **Sz... M...** a szakvéleményében rögzítette, hogy minden olyan munkakör betöltésére alkalmatlan, amely a jobb felső végtag rendeltetésszerű használatát igényli, és alkalmatlan minden olyan munkakör betöltésére, amely mindkét kéz együttes igénybevételét teszi szükségessé. Rögzíti azt is, hogy az adminisztratív jellegű munkavégzéshez mindkét kéz használata szükséges, erre pedig az alperes nem alkalmas.
- [30] Minderre figyelemmel megalapozatlan a másodfokú bíróság megállapítása, amelyre ítéletét alapította. A pénztáros munkakörrel kapcsolatban tehát nem arról van szó, hogy az alperes ezt a munkakört csupán pszichés okokra hivatkozással nem fogadta el, hanem arról, hogy az üzemi baleset során elszenvedett maradandó sérülése következtében annak ellátására fizikailag is alkalmatlan.
- [31] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte az alperes perköltségben való marasztalásával.
- [32] A másodfokú bíróság ítéletében helyesen rögzítette, hogy az alperes életkoránál fogva táncos munkakörben akkor sem lenne foglalkoztatható, ha nem szenvedett volna munkahelyi balesetet. Az alperessel azonos életkorban lévő munkavállalót táncosként nemcsak a felperes, de más színház sem foglalkoztat, ennek élettani okai vannak, ami nem róható a munkáltató terhére.
- [33] Nem volt vitatott az eljárás során, hogy az alperes munkahelyi baleseténél fogva korlátozottá vált bizonyos tevékenység elvégzésében, ugyanakkor azt, hogy „az adminisztratív jellegű munkavégzés mindkét kéz használatát igénybe szokta venni”, minden egyes munkakör esetében egyedileg vizsgálendő.
- [34] Az orvosszakértői vélemény két fontos tény is alátámasztott. Egyrészt az alperesnek vannak a balesettel összefüggésbe nem hozható okból származó munkavégzési korlátozottságai, másrészt munkahelyi balesetével összefüggő okból képes lenne akár 8 órában is betölteni egy munkakört, feltéve, hogy ott a két kéz együttes, tartós használatára nincs szükség.
- [35] Jelen ügyben a felperes nem tudott call-centeres munkakört felajánlani az alperesnek, mivel a színházban ilyen nincs, de konkrét munkahelyeket jelölt meg, ahol felvétel volt olyan munkakörben, ahol a két kéz együttes használata csak a munkaidő egy részében (tehát nem tartósan) szükséges, de az alperes ezt visszautasította.
- [36] Az eljárás során az alperes házastársa nyilatkozott úgy, hogy táncoktatásból származó nettó jövedelme havi 60-70.00 forint, 10 hónapra számolhatóan. Ha ennek a számnak az átlagát 12-vel osztjuk vissza, akkor havi 54.170 forint jövedelmet kapunk. A 2010-re vetített 107.000 forintos beralap 4 órára számított része 53.500 forint. Az alperes 45.090 forint baleseti járadékban is részesült, amelynek a fele 22.545 forint. Ha ehhez hozzáadjuk a saját bevalláson alapuló havi 54.170 forintot azt látjuk, hogy 76.715 forint jövedelemmel rendelkezik az alperes 4 órára vetítetten, ez pedig jelentősen meghaladja a 107.000 forintos beralap 4 órára jutó összegét.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [37] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [38] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés értelmében pedig, a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [39] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén, annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja (1/2016. (II. 15.) PK. vélemény 3. - 6. pont).
- [40] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kártérítési járadék iránti igénye tekintetében több anyagi jogi jogszabálysértésre hivatkozott a jogszabályhely felsorolásával. Az egyes jogszabálysértéseket igazoló jogi álláspont részletes kifejtése azonban az egyes jogszabályhelyekre vonatkozóan elmaradt. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a hivatkozott jogszabályi előírásoknak nem felel meg, ha a fél a jogi érvelését nem a szerinte megsértett jogszabályhelyre vetítve adja elő, a jogi érvelés megtételekor a megsértett jogszabályhelyet nem jelöli meg, azokat egy helyen, egyszerre sorolja fel. Erre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelemben előadottakat érdemben nem vizsgálhatta.
- [41] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [42] A pervesztes alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.
- [43] A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján.
- [44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [45] Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

, 2020. október 28.

. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró Dr. Stark Marianna s.k. bíró